

поспішатимуть витратитися в іншому суперетносі на модернізацію та розвиток виробничої інфраструктури, віддаючи тимчасову перевагу сьогоденному використанню її потужностей «на знос» і залишаючи поза увагою економічну перспективу для етнокультурного простору, де таке виробництво має місце. Саме в такому підході і проявляється спрямована на знищення війна суперетносів між собою, що постійно відбувається в економічній площині, а сукупність яких у своїй суперпозиції називається простором світової економіки.

Визначення економічного проекту як фрагмента суперетносу з відповідними енергетичними характеристиками разом із уявленням світового господарського простору як динамічного градієнтного поля розподілу енергетичних щільностей дозволяє навести модель ефективності проекту (моделі 1-2):

$$P_{\text{середовища}} \geq 0; \quad (1)$$

$$P_{\text{проекту}} \leq P_{\text{середовища}}, \quad (2)$$

де P – значення енергетичної щільності.

Тим самим, завдяки певним значенням своїх енергетичних параметрів, економічний проект матиме всі шанси для успішної реалізації, незважаючи на намагання глобальних енергетичних потоків перешкодити цьому в конкретному середовищі. Таким чином, для розвитку економіки в певній області світового господарського простору, крім виникнення початкової різниці енергетичних потенціалів, також необхідною є наявність відповідних значень енергетичних щільностей для груп господарських проектів.

Коваль А.О.

студентка,

Науковий керівник: Конопка Н.О.

кандидат історичних наук, доцент,

Національний університет «Острозька академія»

АНАЛІЗ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА ПОЛЬЩІ З НІМЕЧЧИНОЮ ПІСЛЯ ПРИЄДНАННЯ ПОЛЬЩІ ДО ЄС

Розвиток торговельно-економічних відносин Польщі з Німеччиною відбувався та відбувається досить енергійно та динамічно. Спільний кордон, спільні економічні інтереси стали об'єднуючим фактором у

плані економічного співробітництва. Вступ Польщі в ЄС надав цим відносинам нової форми розвитку. Тому вже сьогодні ми можемо говорити про значне зближення та взаємопов'язаність польської та німецької економік.

Оцінюючи процес становлення та розвиток торговельно-економічного співробітництва, можна помітити таку особливість: до вступу Польщі в ЄС спостерігався економічний дисбаланс у відносинах, що було пов'язано із різним потенціалом та становищем економіки. Проте після приєднання Польщі до спільноти двосторонні відносини держав в економічному плані почали активно розвиватися і вже сьогодні вони характеризуються позитивною динамікою розвитку.

З 1990 р. по 2003 р. тривав період налагодження економічних контактів та підготовки Польщі до вступу в ЄС. Німеччина, перш за все, в цьому процесі виступала «фінансовою допомогою» польській економіці. За цей період Німеччина надіслала Польщі 1,5 млрд. євро. Щодо торговельного обігу, він становив 20,16 млрд. євро. Зрозуміло, що на цьому етапі співробітництво в торговельно-економічній сфері було на користь Німеччини [6, с. 34].

За період 2003-2006 рр. Німеччина була першим зовнішньоторговельним партнером Польщі. Імпорт у Німеччину на середину 2006 р. складав 34,4% від загального об'єму імпорту Польщі. Німецький експорт у Польщу в 2006 р. виріс на 16,5% і становив 21,9 млрд. євро [5]. Цей період відіграв важливу роль для поглиблення двостороннього торговельно-економічного співробітництва та виведення його на новий рівень розвитку, адже 1 травня 2004 р. Польща вступила до ЄС. Після приєднання Польщі товарообіг між державами зріс майже в 10 разів у порівнянні з попередніми роками. Так, у 2007 р. товарообіг Польщі та Німеччини досяг рекордного рівня в 54,5 млрд. євро [1]. Спостерігалось також поліпшення складу і зміна структури товарообігу. Це простежувалось у вигляді більшої частки товарів високого ступеня переробки. Автомобілі, обладнання, електрообладнання, недорогоцінні метали, гума та каучук становили 61% польського експорту на німецький ринок і 66% польського імпорту з Німеччини. Домінуюча група товарів у 90-х роках ХХ ст. – промислові товари – тепер займала другорядне місце.

За результатами січня-лютого 2011 р. Німеччина залишалась найбільшим торговельним партнером Польщі, на яку припадало 25,94% польського експорту та 20,62% німецького імпорту. У 2012 р. загальний рівень торговельного обігу становив рекордні 71, 5 млрд. євро, з них 38,2 млрд. євро польського експорту в Німеччину і 33,3 млрд. євро імпорту з Німеччини. Такий високий рівень взаємної торгівлі визначав економічні відносини та подальший розвиток співробітництва в цій сфері для обох держав першочерговим завданням [5].

2013 рік був продовженням економічного зростання як в Польщі, так і Німеччині. Відбулось зростання взаємної торгівлі на 3,8%, що стало основою для розвитку інтенсивного економічного співробітництва Польщі та Німеччини [4, с. 20]. Взаємний товарообіг на кінець 2013 р. становив 78,1 млрд. євро. Німецький експорт у Польщу складав 42,3 млрд. євро, а імпорт – 35,8 млрд. євро [8].

Що стосується товарної структури імпорту та експорту, на сьогодні важливими товарними групами польського експорту в Німеччину є: продукція електро- та машинобудівної промисловості (38,45%); продукція металургійної (16,55%) та хімічної промисловості (9,24%). На сільськогосподарську та харчову промисловість припадає 8,76%. Перше місце польського імпорту з Німеччини займають машини та електрообладнання, що складає 41,85% від загального польського імпорту з Німеччини. Крім того, Польща імпортує продукцію хімічної промисловості (20,53%), металургійної промисловості (15,95%), дерево та папір (5,38%), продукцію сільськогосподарської та харчової промисловості (4,41%), продукцію легкої промисловості (3,63%) [3, с. 46].

Важливе місце в торговельно-економічному співробітництві посідає інвестиційна діяльність. Станом на 2006 р. обсяг німецьких інвестицій в економіку Польщі становив 12,3 млрд. євро. Кількість німецьких підприємств, які інвестували більше 1 млн. доларів, досягла 268. Ці показники вивели Німеччину на друге місце після Нідерландів по об'єму інвестицій у польську економіку. Польща також вкладала гроші в підприємства на німецькому ринку, хоча й не такі великі, як Німеччина. Так, у 2006 р. польські інвестиції у німецьку економіку склали 500 млн. євро. У 2013 р. німецькі інвестиції становили 25,8 млрд. євро (цей показник виводить Німеччину на перше місце серед інвесторів Польщі), а інвестиції Польщі – 600 млн. євро [1].

Німеччина вкладає гроші, в основному, в польську автомобільну, інженерну, торговельну, будівельну та банківську справи. Найбільше фірм з німецьким капіталом знаходиться у Варшаві, Катовіце, Гданську, Вроцлаві, Познані, Щецині, Слупську, Бидгощі, Кошаліно. Польські інвестиції у Німеччину надходять не в такому великому обсязі, як німецькі, але вони збільшуються з кожним роком. Поляки надають кошти для розвитку німецької хімічної індустрії, будівництва, інформаційних технологій, сфери послуг. Польські інвестори працюють у північній частині Німеччини – Передня Померанія, Нижня Саксонія і також східній частині – Саксонія, Баварія [7].

Слід підкреслити важливість регіонального та прикордонного співробітництва, яке представлено у формі чотирьох єврорегіонів: польсько-німецько-чеський єврорегіон «Ниса»; польсько-німецький єврорегіон «Шпрее-Нейсе-Бобер»; польсько-німецький єврорегіон «Про

Європа Віадрина»; польсько-німецько-шведський єврорегіон «Померанія». Мета створення єврорегіонів – активізація транскордонного співробітництва між державами, що сприяє зближенню територіальних громад та органів місцевої влади прикордонних територій, поглибленню співпраці в соціально-економічній та гуманітарній сферах, розвитку господарської, соціальної, туристичної, транспортної, культурної інфраструктури. Співробітництво Польщі та Німеччини у формі єврорегіонів представлено розробкою та втіленням у життя проектів регіонального розвитку. Для успішного здійснення співпраці в межах діяльності кожного єврорегіону було створено міжурядові координаційні комісії з питань міжрегіонального співробітництва. Активна діяльність цих комісій посприяла швидкому «вирівнюванню» рівнів розвитку регіонів через співробітництво в галузях економіки, науки, екології, культури та освіти, наданні допомоги у здійсненні спільних цікавих проектів, здійсненні безпосередніх контактів між громадами регіонів [2, с. 57].

Отже, співробітництво Польщі з Німеччиною в торговельно-економічній сфері є успішним, про що свідчать високі економічні показники. Ці відносини є взаемокорисними та конструктивними і перебувають у фазі розквіту. Інтенсифікація та активізація співробітництва є необхідними для того, аби не лише зберегти сьогоднішні позитивні тенденції, а й досягнути ще кращих результатів.

Список використаних джерел:

1. Крыжановская В. Экономическое сотрудничество Германии и Польши [Электронный ресурс] / В. Крыжановская // Сборник Донецкого национального университета экономики и торговли им. М. Туган-Барановского «Экономические науки. Внешнеэкономическая деятельность». – Режим доступа: http://www.rusnauka.com/25_DN_2008/Economics/28464.doc.htm. – Заглавие с экрана.
2. Мікула Н. Єврорегіони: досвід та перспективи [Текст] / Н. Мікула. – Львів: ІРД НАН України, 2003. – 222 с.
3. Buras P. Polska-Niemcy: Partnerstwo dla Europy? [Tekst] / P. Buras, B. Nowak, A. Dzieszowska. – Warszawa: Centrum stosunków międzynarodowych, 2013. – 127 s.
4. Łada A. Wizerunek Niemiec i Niemców w polskim społeczeństwie po dziesięciu latach wspólnego członkostwa w Unii Europejskiej [Tekst] / A. Łada // Barometr Polska – Niemcy. – Warszawa, 2013. – 45 s.
5. Misztal P. Ewolucja polsko-niemieckiej wymiany handlowej na przełomie XX i XXI wieku [Zasób elektroniczny] / P. Misztal. – Poznań. – Nr. 146/2013. – Tryb dostępu: http://www.iz.poznan.pl/news/775_ewolucja%20wymiany%20handlowej.pdf. – Nagłówek z ekranu.
6. Wspólna dekada Polska i Niemcy 10 lat razem w Unii Europejskiej [Tekst] / pod red. A. Łady. – Warszawa, 2014. – 121 s.

7. Stosunki polsko-niemieckie 2004-2014 [Zasób elektroniczny]. – Tryb dostępu: <http://www.uniaeuropa.org/stosunki-polsko-niemieckie-2004-2014>. – Nazwa na ekranie.

8. Współpraca gospodarcza Polski i Niemiec – wyniki i prognozy | Blog Polonia [Zasób elektroniczny]. – Tryb dostępu: <http://blogpolonia.com/wspolpraca-gospodarcza-polski-i-niemiec-wyniki-i-prognozy/>. – Nazwa na ekranie.

Лебедєва Т.Ю.

аспірант,

*Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана*

СУЧАСНИЙ СТАН НАЦІОНАЛЬНОГО РИНКУ ПОХІДНИХ ФІНАНСОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ

Незважаючи на активне збільшення обсягів торгівлі ПФІ в світі, ринок ПФІ в Україні залишається малорозвиненим, що спричинено відсталістю методологічного, інфраструктурного та нормативного забезпечення його функціонування.

Постійне зростання обсягів торгівлі ПФІ змінилося різким спадом, починаючи з 2006 р., коли обсяг торгів ПФІ протягом року склав лише 0,02 млрд. дол., тобто майже в 100 разів менше, ніж у 2004 р., і не піднявся вище даної позначки в наступні чотири роки.

Починаючи з 2009 р. відбувалося зростання обсягу операцій з ПФІ, що спричинено відповідним посиленням інтересу до даних інструментів, які дають можливість хеджувати ризики, тобто являють собою елементи «квазі»-страхування [1].

Лише на початку 2010 р. відбулося поживавлення торгівлі на даному ринку, що було зумовлено рядом ініціатив інфраструктурного та методологічного поліпшення.

Таким чином, даний етап розвитку ринку ПФІ можна охарактеризувати як новий етап з новими параметрами його функціонування:

- поява нових фінансових інструментів (ф'ючерсний контракт на індекс акцій Української біржі (UX), опціон на ф'ючерсний контракт на індекс акцій UX);
- значне зростання обсягів укладених угод (2,97 млрд. дол. – 2011 р.);
- відновлення операцій своп з іноземною валютою, тобто офіційно дозволено здійснювати операції на позабіржовому ринку ПФІ;